

Päivitetty viimeksi: 18.11.2021

Usein kysytyjä kysymyksiä REMIT-asetuksesta

Tähän dokumenttiin on koottu usein kysytyjä kysymyksiä REMIT-asetuksen soveltamista vastauksineen.

1. Mikä on REMIT-asetus?

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (REMIT-asetus) tuli voimaan vuoden 2011 joulukuussa. Asetus koskee energian tukkumarkkinoiden läpinäkyvyyttä. Asetus sisältää muun muassa markkinoiden manipulointia ja sisäpiirikauppaa koskevat kiellot sekä velvollisuuden julkaista markkinoiden kannalta olennaista tietoa (sisäpiiritieto). Lisäksi asetus sisältää markkinaosapuolia koskevan rekisteröitymis- ja raportointivelvoitteen sekä velvoitteita organisoiduille markkinapaikoille.

2. Keitä REMIT -asetus koskee?

Asetusta sovelletaan tukkutasen energiatuotteiden kauppaan. Tukkutasen energiatuotteiden kaupankäynti ymmärretään laajasti, ja se kattaa myös tarjoukset, jotka eivät välttämättä johda kauppaan. Asetus koskee lähtökohtaisesti kaikkia energian tukkumarkkinoilla toimivia tahoja, eli markkinaosapuolia, jolla tarkoitetaan:

”henkilöä, siirtoverkonhaltijat mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.” (REMIT-asetuksen 2 artikla 7 kohta)

3. Toimin jakeluverkonhaltijana. Kuulunko REMIT -asetuksen velvoitteiden piiriin?

Sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaiden käyttöön koskevat sopimukset eivät ole tukkutasen energiatuotteita. Sopimukset, jotka koskevat sähkön tai maakaasun toimitusta ja jakelua loppuasiakkaille, joiden kulutuskapasiteetti on vähintään 600 gigawattituntia vuodessa, katsotaan kuitenkin tukkutasen energiatuotteiksi.

Myös sähkön ja kaasun jakeluverkko ymmärretään kulutusyksiköiksi silloin, kun jakeluverkonhaltija hankkii kulutusyksikköön energiatuotetta verkkojen häviöiden kattamiseksi, ja kulutuskapasiteettia koskeva 600 GWh raja häviöiden osalta täyttyy: Eli jakeluverkonhaltija ymmärretään loppuasiakkaaksi ja REMIT-asetuksen mukaiseksi markkinaosapuoleksi, ja kyseiset sopimukset tulevat REMIT-asetuksen sääntelyn piiriin, jos edellä mainitut verkkojen häviöt ovat vähintään 600 GWh /v.

Ks. [ACER Q&A on REMIT Policy Matters](#) s. 57.

4. Käyn tasesähkökauppaa Fingridin kanssa. Velvoittaako REMIT -asetus minut raportoidaan siitä?

Tasepalvelusopimus kuuluu raportointivelvollisuuden piiriin, mutta raportointi ei ole automaattista tai jatkuvaa, vaan kyseiset sopimukset on raportoitava ACER:lle (virasto) vain, jos se sitä tapauskohtaisesti perustellusti pyytää. Tasesähkökauppaa käyvällä osapuolella on joka tapauksessa velvollisuus rekisteröityä REMIT-rekisteriin markkinaosapuoleksi, kuten kaikilla muillakin markkinaosapuolilla. Tasesähköopimus tässä tapauksessa mielletään järjestelmävästään kanssa tehtynä tasepalvelusopimuksena.

5. Voiko ulkopuolinen yritys hoitaa rekisteröitymisen ja liiketoimien raportoinnin?

Rekisteröinti

Markkinaosapuoli voi valtuuttaa toisen tahon toimimaan puolestaan rekisteröitymisvaiheessa.. Tässä pitää muistaa huolehtia siitä, että valtuutuksen tai muun aseman mukainen edustusoikeus konkreettisen toiminnon tekemiselle tulee olla kohdistettu käyttäjälle (luonnolliselle henkilölle), jolla on pätevän valtuutusketjun perustella oikeus edustaa rekisteröityvää yritystä. (ks. kysymys 7 ja 12).

Raportointi

On myös mahdollista ja jopa tavanomaista, että markkinaosapuoli valtuuttaa kolmannen osapuolen (RRM) raportoimaan liiketoimistaan REMIT -asetuksen mukaisesti. Tämä on sopimuksen varainen asia, ja vastuu siitä, että raportointi suoritetaan asianmukaisesti, on aina markkinaosapuolella itsellään viimekädessä. Tieto siitä, kuka raportoinnin markkinaosapuolen lukuun suorittaa, on ilmoitettava CEREMP-rekisterissä (ks. kysymys 18).

6. Yritykseni toimii monessa maassa, mihin maahan rekisteröityminen tehdään?

Markkinaosapuolten on rekisteröidyttävä sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, johon ne ovat sijoittautuneet tai joissa he asuvat tai, mikäli ne eivät ole sijoittautuneet unioniin tai eivät asu siellä, sen jäsenvaltion kansalliselle sääntelyviranomaiselle, jossa ne toimivat. Markkinaosapuolen on rekisteröidyttävä vain yhdelle kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia jossakin toisessa jäsenvaltiossa rekisteröitynyttä markkinaosapuolta rekisteröitymään uudelleen.

7. Voinko muuttaa rekisteröitymisen yhteydessä antamiani tietoja?

REMIT-rekisteriin rekisteröidään erikseen käyttäjä (luonnollinen henkilö) ja markkinaosapuoli (yritys tai luonnollinen henkilö). Markkinaosapuolelta asianmukaisen valtuutuksen saanut käyttäjä (voi olla myös useita) vastaa ko. markkinaosapuolen tietojen hallinnasta. Mikäli markkinaosapuolen tai käyttäjän tiedoissa tapahtuu muutoksia, on markkinaosapuolella tai käyttäjällä velvollisuus päivittää rekisterissä olevat tiedot ajantasaisiksi. Markkinaosapuolen tietoja voi muuttaa rekisterissä sellainen käyttäjä, joka on liitetty markkinaosapuoleen ja jolla on oikeus tätä edustaa. Käyttäjän tietoja voi muuttaa ainoastaan käyttäjä itse.

8. Suljetaanko rekisteröityminen markkinaosapuoleksi jossain vaiheessa?

Rekisteröityminen on järjestelmän teknisiä keskeytyksiä lukuun ottamatta mahdollista jatkuvasti. Järjestelmän ylläpito tapahtuu ACER:n toimesta.

9. Voiko REMIT -rekisteriin nimettyä käyttäjää vaihtaa?

Käyttäjätietoja voi ja on velvollisuus muuttaa, jos tiedot eivät enää ole ajantasalla - käyttäjän esimerkiksi vaihtuessa.

10. Miten Energiavirasto tiedottaa REMIT -asetuksesta ja täytäntöönpanoon liittyvistä asioista?

Energiavirasto tiedottaa ajankohtaisista REMIT-asetukseen liittyvistä asioista sivustollaan <https://energiavirasto.fi/ajankohtaista>

Energiavirasto tiedottaa ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista, mutta vastuu REMIT -asetuksen tuntemisesta ja sen edellyttämistä toimenpiteistä on kuitenkin aina markkinaosapuolella itsellään.

11. Keneen voin ottaa yhteyttä epäselvissä tilanteissa?

Energiaviraston REMIT-asioista vastaa markkinaoikeus, jolle voi osoittaa kysymyksiä sähköpostitse osoitteeseen remitrekisteri@energiavirasto.fi. Markkinaoikeus tarjoaa apua REMIT -asetukseen ja sen velvoitteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Tarkemmat yhteystiedot henkilöittäin ovat lisäksi saatavilla viraston sivuilta kohdasta 'Markkinat' → 'Markkinaoikeus':

<https://energiavirasto.fi/selaa-osaston-ja-yksikon-mukaan>

12. Olen rekisteröimässä useampia markkinaosapuolia, miten toimin?

Rekisteröityminen tapahtuu CEREMP-järjestelmässä siten, että ensiksi rekisteröidään käyttäjä (luonnollinen henkilö). Sama CEREMP-käyttäjä voi tehdä usean markkinaosapuolen rekisteröinnin. Markkinaosapuolen rekisteröinnin suorittavalla rekisteröityneellä CEREMP-käyttäjällä on oltava valtuutus kyseisten markkinaosapuolten rekisteröintiin. Huom. CEREMP-järjestelmään voi syöttää vain yhden tiedoston, joten useampaa osapuolta rekisteröitäessä tulee käyttäjälle annetut valtuutukset niputtaa yhdeksi tiedostoksi. Käyttäjä voi sitten rekisteröidä markkinaosapuolen, kun käyttäjälle on lisätty järjestelmään valtakirja tai muu hyväksyttävä todiste siitä, että käyttäjä on oikeutettu edustamaan ko. yritystä rekisteröitymisessä ja sen rekisteritietojen hallinnoinnissa.

13. Miksi puhutaan luonnollisten henkilöiden rekisteröimisestä markkinaosapuoliksi, mikä ajatus tässä on taustalla?

Myös luonnolliset henkilöt, siinä missä oikeushenkilöt, voivat toteuttaa REMIT:n tunnistamia liiketoimia tukkutasoenergiatuotteilla, jolloin rekisteröintivelvollisuus koskee myös heitä.

14. Markkinaosapuolten rekisteröitymiset julkaistaan jatkossa keskitetyssä Euroopan rekisterissä, raportoidaanko myös liiketoimet sinne?

Rekisteröityminen tehdään yhteiseen eurooppalaiseen markkinaosapuolten rekisterijärjestelmään, CEREMP:iin. ACER pitää yllä listaa rekisteröityneistä markkinaosapuolista. Liiketoimia ei raportoida CEREMP-rekisterin kautta, vaan suoraan ACER:lle erillisen raportointikanavan kautta.

15. Tullaanko REMIT -raportointia synkronoimaan jollain tavalla EMIR -raportoinnin kanssa?

Sääntely on laadittu siten, että tarkoituksena on välttää samanaikaista molempien järjestelmien kautta tapahtuvaa kahdenkertaista raportointia.

Tulkintaongelmia saattaa joissain tilanteissa syntyä johdannaissovimusten osalta, koska ne ovat raportoitavia sekä rahoitusmarkkinoita että energiamarkkinoita koskevan sääntelyn mukaan. Lähtökohta kuitenkin on, että mikäli sopimus on raportoitu EMIR-sääntelyn mukaisesti, sitä ei enää tarvitse raportoida uudestaan REMIT-sääntelyn mukaisesti. Mikäli markkinalla syntyy tulkinnallisia epäselvyyksiä, pyrkii Energiavirasto oman toimivaltansa nojalla neuvomaan REMIT-raportoinnin osalta markkinatoimijoita.

16. Kenen vastuulla on selvittää, olenko velvollinen rekisteröitymään tai raportoimaan liiketoimistani?

Vastuu rekisteröitymisestä ja liiketoimien raportoinnista on aina markkinaosapuolella itsellään. Energiavirasto voi viranomaiselle kuuluvan lakisääteisen neuvontavelvollisuutensa puitteissa antaa REMIT-asioihin liittyvää yleistä ohjeistusta.

17. Mitä tietoja rekisteröinti edellyttää yritykseltä? Onko Y-tunnus riittävä vai pitääkö rekisteröitymisen yhteydessä ilmoittaa muita tunnuksia?

Rekisteröityessä on ilmoitettava riittävät tiedot markkinaosapuolen yksilöimiseksi, mukaan lukien arvonlisäveronumero (REMIT-asetus 9 artikla). CEREMP:iin rekisteröidytessä ALV-tunnuksen lisääminen on tehty järjestelmäteknisesti pakolliseksi, eikä rekisteröityminen onnistu ilman sitä. Kuvallinen ohje rekisteröitymisen suorittamiseen (powerpoint-esitys pdf:nä) on löydettävissä Energiaviraston sivuilta kohdasta "asiointi" -> "rekisteröidy REMIT-toimijaksi".

Ohjeessa on ilmoitettu, mitkä tiedot rekisteröitymisvaiheessa ovat pakollisia. Lähtökohtaisesti rekisteriin on suositeltavaa lisätä kaikki olemassaolevat tunnuksot ja tiedot rekisteröitymisohjetta noudattaen. Lisäksi kauppajien raportoinnin yhteydessä on ilmoitettava täytäntöönpanoasetuksen raportointilomakkeiden mukaisesti esim. nämä koodit "ACERin rekisteröintitunnus, oikeushenkilötunnus (Legal Entity Identifier, LEI), BIC-koodi, EIC-tunnus (Energy Identification Code), GLN-osapuolittunnus (Global Location Number, GLN/GS1)".

18. Mikä on RRM? Miten CEREMP-rekisteriin merkitään markkinaosapuolen kaupat rekisteröivä taho?

Markkinaosapuolen tulee ilmoittaa CEREMP-rekisterissä lomakkeen kohdassa 5 "Valtuutetut osapuolet" (ks. linkki ohjeeseen kysymyksessä 17, s. 22), miten (kuka) raportoi REMIT-raportointivelvoitteen mukaiset kaupat ACER:lle. Markkinaosapuoli vastaa siitä, että sen kaupat tulevat asianmukaisesti raportoiduiksi, riippumatta siitä miten ja kenen toimesta sen kaupat raportoidaan. Esimerkiksi organisoitunut markkinapaikat (pörssit) on velvoitettu suoraan REMIT:n nojalla tarjoamaan raportointipalvelua markkinaosapuolille, jotka käyvät kauppaa markkinapaikassa. Tämä järjestely perustuu näiden keskinäiseen sopimukseen. **Raportoinnin voi tehdä vain sellainen taho, jolla on RRM-status.** Tämän statuksen saaminen ja hakeminen on melko työläs prosessi. Esim. tällä hetkellä RRM-status on ainoastaan kahdella Suomeen rekisteröityneellä toimijalla.

Melko usein esiintyy tilanteita, joissa kauppaa käyvä markkinaosapuoli kertoo sopineensa asian esimerkiksi niin, että yksi yritys raportoi konsernissa kaikkien osakkuusyritysten puolesta kaupat. usein tilanne on kuitenkin se, että yksi toimija organisoii konsernin kaupankäyntitoimintaa, mutta lopullisen raportoinnin hoitaa kaikkien lukuun esimerkiksi pörssi, jolloin raportoiva taho (RRM) voisi esimerkiksi sähkökaupankäynnissä olla Nord Pool. Rekisteriin merkitään ainoastaan se taho, jolta tieto aidosti menee suoraan ACER:lle (!). Mahdollinen aiempi sopimusketju ei tule näkyviin CEREMP-rekisteriin. Toisin sanoen, jos markkinatoimija on ulkoistanut sopimuksella raportoinnin toiselle yritykselle, joka edelleen ulkoistaa sen RRM:lle, tulee CEREMP-rekisterissä "delegated party" kohtaan ilmoittaa ainoastaan varsinaisen raportoinnin suorittava RRM -osapuoli.

19. Mitä tasepalvelusopimuksilla tarkoitetaan ja tuleeko ne raportoida?

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 1348/2014 2 artiklan mukaan tase-energialla tarkoitetaan energiaa, jota siirtoverkonhaltijat käyttävät verkon tasapainottamiseen. Tasepalvelulla tarkoitetaan sähkön osalta tasapainotuskapasiteettia, tase-energiaa tai molempia. Maa-kaasun osalta tasepalvelulla tarkoitetaan siirtoverkonhaltijalle kaasusopimuksen perusteella tarjottavaa palvelua, jota tarvitaan tasoittamaan kaasun kysynnässä ja tarjonnassa esiintyviä lyhytaikaisia vaihteluja.

Energiavirasto katsoo, että asetuksessa tasepalvelusopimuksella tarkoitetaan siirtoverkonhaltijan kanssa tehtävää sopimusta. Muut energian toimitussopimukset, joissa siirtoverkonhaltija ei ole osallisena, eivät ole asetuksessa tarkoitettuja tasepalvelusopimuksia, vaikka niissä energian toimitus tapahtuisikin tase-energian hinnalla ja toimitusmäärä perustuisi tasevirheeseen. Edelleen Energiavirasto toteaa, että tasepalvelusopimuksia koskevaa poikkeusta ei voida laajentaa koskemaan muita, kuin siirtoverkonhaltijan kanssa tehtäviä sopimuksia.

Mikäli toimija on tehnyt energian toimitussopimuksen, jota osapuolet kutsuvat tasepalvelusopimukseksi, mutta joka ei täytä edellä mainittua määritelmää, ei tällaiseen sopimukseen sovelleta komission täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan tasepalvelusopimusten raportointia koskevaa poikkeusta. Kyseiset toimitussopimukset tulee raportoida REMIT-asetuksen edellyttämällä tavalla, mikäli ne muuten täyttävät tukkutasoenergiatuotteisiin liittyvän sopimuksen tunnusmerkit. Energiavirasto on keskustellut asiasta myös ACER:n kanssa, joka on tulkinassaan yhtenevä Energiaviraston kanssa.

20. Miten markkinaosapuolen tulee toimia, mikäli se toimii säätösähkömarkkinalla ja hänen tarjouksensa aktivoidaan ja hän samalla käy kauppaa päivänsisäisellä markkinalla? Onko hänellä tällöin hallussaan REMIT-asetuksen mukaista sisäpiiritietoa?

Säätötarjousten aktivointia on käsitelty ACER:n 22.7.2021 laatimassa REMIT-asetuksen tulkintaohjeessa (myöhemmin ACER tulkintaohje)¹. ACER:in tulkintaohjeen kohdassa 3.3.4 (s. 41) todetaan, että tasapainotustarjousten aktivointi antaa markkinatoimijoille arvokasta tietoa systemin säätösuunnasta ja järkevästi toimiva markkinaosapuoli voi hyödyntää tätä tietoa kaupankäynnissään.

Suomessa sähkön päivänsisäisellä markkinalla on mahdollista käydä kauppaa toimitustunnin alkuun saakka. Tietyissä olosuhteissa säätösähkömarkkinalla oleva toimija saattaa kyetä arvioimaan omien aktivoitujen ja aktivoimattomien tarjoustensa pohjalta tulevan tunnin säätösuunnan ja hintatason, jolloin tämä voi hyödyntää kyseistä tietoa päivänsisäisellä markkinalla. Tieto aktivoinnista ei ole julkista, se liittyy tukkutasoenergiatuotteeseen, se saattaa olla täsmällistä ja sillä voi olla huomattava hintavaikutus jos se julkistettaisiin. Näin ollen tieto aktivoinnista voi toisinaan täyttää REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän. Tällöin toimijan tulee pidättäytyä hyödyntämästä ko. tietoa tukkutasoenergiatuotteiden liiketoimissa. Markkinatoimijan ei kuitenkaan tarvitse julkistaa tietoa omista aktivoiduista tai aktivoimattomista tarjouksistaan.

Toimijoiden on suositeltavaa laatia sisäinen ohjeistus siitä, miten heidän tulee toimia, kun heidän hallussaan on mahdollista sisäpiiritietoa. Toimijat eivät saa käydä kauppaa tukkutasoenergiatuotteilla, mikäli heillä on siihen liittyvää sisäpiiritietoa. Säätösähkömarkkinoiden osalta

¹ ACER Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency 6th Edition

Fingrid Oyj julkistaa tiedon tulevan tunnin säätösähkön hinnasta silloin, kun Suomi on omana hinta-alueenaan. Mikäli toimija päättää lopettaa kaupankäynnin päivänsisäisellä markkinalla väliaikaisesti, koska heidän oma säätötarjous on aktivoitu säätösähkömarkkinalla, voidaan kaupankäyntiä jatkaa sen jälkeen, kun tieto säätösähkön hinnasta kyseiselle tunnille on julkaistu.

Energiaviraston mukaan toimijat voivat harkita esimerkiksi seuraavia toimia omassa kaupankäynnissään. Koska aktivoinnit tyypillisesti toteutuvat noin 15 minuuttia ennen toimitustunnin alkua, voivat toimijat harkita päivänsisäisen kaupankäynnin lopettamista tai jäädyttämistä 15 minuuttia ennen toimitustuntia. Päivänsisäisen markkinan ja säätösähkömarkkinan kaupankäyntitoiminnot voidaan eriyttää ns. Kiinan muurilla. Kaupankäynnin toteutus pelkällä algoritmilla siten, että kyseinen ohjelma käyttää pelkästään julkista tietoa eikä sen toimintaan puututa toimijan saadessa mahdollista sisäpiiritietoa. Lisäksi Energiavirasto korostaa, että markkinatoimijan tulee tapauskohtaisesti harkita täyttääkö sen saama tieto REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon määritelmän.